

สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงทางการศึกษา สำหรับโครงการ ศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความมุ่งหมายที่จะสำรวจความต้องการความคิดเห็น ของนักเรียนชั้น ม.ศ. 5 นิสิตนักศึกษา และประชาชนเกี่ยวกับประโยชน์และความรู้ที่ได้รับจากการฟังรายการวิชาการ รายการสารคดี และความรู้ทั่วไป และความรู้ทางวิชาชีพ สำรวจความต้องการ ในเรื่องระยะเวลา และช่วงเวลาในการส่งกระจายเสียง รายการทางวิชาการ รายการสารคดีความรู้ ทั่วไป และความรู้ทางวิชาชีพ ตลอดจนสำรวจความคิดเห็นเพื่อหาหลักเกณฑ์การจัดทำรายการให้มีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว ได้เลือกกลุ่มประชากรภายในกรุงเทพมหานคร โดยวิธีใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำมาหาค่า ร้อยละ และหาค่าเฉลี่ยนำหนักของความคิดเห็น และความต้องการในรูปแบบตาราง

ประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจครั้งนี้ มีจำนวน 259 คน มีอายุระหว่าง 17 ถึง 46 ปี เป็นเพศชาย 112 คน และเพศหญิง 147 คน ได้รับการศึกษาชั้นปริญญาโทลงมาจนถึง ชั้น ม.ศ.3 ร้อยละ 71.81 เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับ ม.ศ. 5 ร้อยละ 75.28 เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 17-26 ปี

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง ความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงทางการศึกษา สำหรับโครงการ ศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สรุปได้ ดังนี้

1. การมีเครื่องรับวิทยุในครอบครอง ช่วงเวลาที่ฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ประชากรนิยมฟัง ลักษณะนิสัยในการฟังรายการวิทยุกระจายเสียง
 - 1.1 ประชากร ร้อยละ 98 มีเครื่องรับวิทยุ
 - 1.2 ประชากร ร้อยละ 30.11 ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงทุกวัน และประมาณ

รอยละ 37 ฟังเกือบทุกวัน

1.3 ประชากร รอยละ 62.54 ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงในตอนหัวค่ำ และ รอยละ 44 ฟังในตอนเช้า

1.4 สถานีวิทยุกระจายเสียงที่ประชากรนิยมฟังรายการทางวิชาการ สารคดี และ ความรู้ทั่วไป เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พต 1 ท.ท.ท. และยานเกราะ

1.5 ลักษณะนิสัยในการฟัง ประชากรฟังรายการทางวิชาการ สารคดี และความรู้ทั่วไป โดยวิธีหมุนหาคลื่นเจอ โดยบังเอิญ และใช้วิธีเลือกรายการที่ฟังก็ติดอกกันมา

2. ความคิดเห็น ความต้องการของประชากรเกี่ยวกับประโยชน์และความรู้ที่ได้รับ การจัด รายการและการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รายการประเภทต่าง ๆ ตลอดจน ระยะเวลา ช่วงเวลา และช่วงวันในการส่งกระจายเสียง

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการฟังรายการ

2.1.1 ประโยชน์ของการฟังรายการที่เคยฟัง คือ ช่วยเพิ่มความรู้อบตัว กว้างขวางมาก รองลงมา คือ ช่วยส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ

2.1.2 ปัญหาในการฟัง คือ รายการที่น่าสนใจไม่ตรงกับเวลาว่าง รองลงมา คือ รายการที่จัดยังไม่น่าสนใจ

2.2 ความคิดเห็นต่อการจัดรายการทางวิชาการ สารคดี และความรู้ทั่วไป และความรู้ ทางวิชาชีพ

2.2.1 รายการความรู้ทางวิชาชีพ นิสิตนักศึกษาต้องการมาก รองลงมาคือ รายการสารคดี และความรู้ทั่วไป และรายการทางวิชาการ ตามลำดับ

2.2.2 กลุ่มประชาชน ต้องการให้มี เอกสารประกอบรายการความรู้ทางวิชาชีพ มาก รองลงมาคือ รายการทางวิชาการ และรายการสารคดีและความรู้ทั่วไป ตามลำดับ

2.3 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.1 ประชากรต้องการให้มีบทเรียนทางไปรษณีย์ โดยเฉพาะกลุ่มประชาชน ต้องการมาก

2.3.2 การรับประกันวิทยบัตร ประชากรมีความต้องการน้อย โดยเฉพาะ

กลุ่มประชาชน

2.3.3 ในการทดสอบเป็นครั้งคราว หลังจากฟังรายการทางวิชาการ ประชากร
ต้องการ ปานกลาง รองลงมาคือ สองครั้งเป็นอย่างน้อย และครั้งเดียว เมื่อจบหลักสูตร ตามลำดับ

2.4 ความต้องการรายการทางวิชาการ รายการสารคดีและความรู้ทั่วไป ช่วงวัน เวลา
และระยะเวลาที่ออกอากาศ

2.4.1 รายการทางวิชาการ ประชากร ต้องการให้มีรายการการศึกษาทั่วไปมาก
รองลงมา คือ สังคมวิทยาเบื้องต้น และรัฐศาสตร์เบื้องต้น

2.4.2 รายการสารคดี และความรู้ทั่วไป ประชากรต้องการให้มีรายการเพื่อ
สุขภาพและอนารมัยมาก รองลงมา คือ รายการส่งเสริมอาชีพต่างๆ และรายการแนะนำกฎหมายสำหรับ
ประชาชน ตามลำดับ

2.4.3 รายการทางวิชาการ สารคดี และความรู้ทั่วไป ประชากรต้องการระยะ
เวลาในการออกอากาศแต่ละรายการ ประมาณ 30 นาที มากรองลงมาคือ 15 นาที

2.4.4 ช่วงเวลาของรายการทางวิชาการ สารคดี และความรู้ทั่วไป ประชากร
มีความต้องการในช่วงหัวค่ำ (18.00 – 20.00 น.) มาก รองลงมาคือ ช่วงเช้า (07.00-09.00 น.)
ส่วนช่วงดึก (20.00 น.ขึ้นไป) ประชาชนต้องการมาก สำหรับรายการทางวิชาการ

2.4.5 ประชากรต้องการช่วงวันเสาร์ และวันอาทิตย์ สำหรับออกอากาศรายการ
ทางวิชาการ สารคดี และความรู้ทั่วไปมาก โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษา ส่วนวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เป็นลำดับ
รอง

3. ความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางเสนอแนะการจัดทำรายการทางวิชาการ สารคดี และ
ความรู้ทั่วไป สรุปได้ว่า เห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ ในอัตรา ร้อยละที่ค่อนข้างสูง ดังนี้

3.1 การสอนวิชาต่าง ๆ ทางวิทยุ กระจายเสียง ควรทราบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนก่อน
เห็นด้วย ร้อยละ 70.05

3.2 รายการสารคดี และความรู้ทั่วไป ควรมีเพลงประกอบที่นาฟัง ระหว่างรายการ
เห็นด้วย ร้อยละ 80.99

- 3.3 รายการทางวิชาการ สารคดี และความรู้ทั่วไป ควรมีเทคนิคการเสนอรายการ
ในรูปแบบต่าง ๆ กัน เห็นควย ร้อยละ 94.86
- 3.4 ควรมีเพลงประจำรายการที่ช้กึ่งผู้ฟังทั้งคนและทายรายการ เห็นควย ร้อยละ
80.46
- 3.5 ผู้จัดรายการ ควรมีน้ำเสียงที่น่าฟัง มีช่วงเวลากการอ่านและการบรรยายที่เร็ว
ความสนใจ เห็นควย ร้อยละ 95.32
- 3.6 รายการทางวิชาการควรมุ่งเฉพาะเนื้อหา การลำดับเรื่องไม่ควรมีเพลงประกอบ
ไม่เห็นควย ร้อยละ 62.46
- 3.7 รายการทางวิชาการ ควรเป็นแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว ไม่เห็นควย ร้อยละ
75.82
- 3.8 รายการทางวิชาการแต่ละรายการ ไม่ควรเสนอติดต่อกัน เพราะจะทำให้เบื่อ
หน่าย เห็นควย ร้อยละ 86.22
- 3.9 เมื่อจบแต่ละรายการแล้ว ควรมีเพลงสั้นประมาณ 5 - 10 นาที เห็นควย
ร้อยละ 74.32
- 3.10 รายการทางวิชาการแต่ละรายการ ควรมีเนื้อหาจบเป็นตอน ๆ ในแต่ละครั้ง
เห็นควย ร้อยละ 90.33
- 3.11 หากจบเป็นตอน ๆ เนื้อหาสาระควรต่อเนื่องกันจากง่ายไปหายาก เห็นควย
ร้อยละ 89.54
- 3.12 การแจ้งชื่อรายการ ไม่ควรใช้ชื่อวิชานั้น ๆ โดยตรง เพราะจะทำให้ผู้เรียน
ไม่เกิดอยากฟัง เห็นควย ร้อยละ 50.36 และไม่เห็นควย ร้อยละ 41.67

ขอเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยเรื่อง "ความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงทางการศึกษาสำหรับโครงการ
ศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การจัดรายการควรเน้นในเรื่องการส่งเสริมอาชีพต่างๆ ที่ประชาชนสนใจ และให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันมากที่สุด
2. ควรมีการเตรียมการจัดและวางแผนรายการต่างๆ รวมทั้งมีเอกสารประกอบ และมีบทเรียนทางไปรษณีย์อย่างเหมาะสม
3. จัดทำบุคคลที่มีประสบการณ์ในการจัดรายการทางวิทยุกระจายเสียงร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาการและอาชีพต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเน้นในเรื่องของรูปแบบรายการต่างๆ และนำเสียงของผู้ประกาศ
4. ช่วงเวลาในการออกอากาศทั้งเช้าและหัวค่ำ เวลา 08.00-09.00 น. และ 18.00 น. ถึง 20.00 น. ตามลำดับนั้น ถ้าสามารถขอเบ็ดเตล็ดจากกรมประชาสัมพันธ์ เพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งกระจายเสียงเพื่อการศึกษาสำหรับนักเรียน นิสิตนักศึกษา และประชาชน จะเป็นการดียิ่ง เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าวมักเป็นเวลาที่สถานีวิทยุกระจายเสียงทุกแห่งต้องทำการถ่ายทอดข่าว แต่เป็นช่วงเวลาที่นักเรียน นิสิตนักศึกษา และประชาชนต้องการมาก
5. ควรมีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อมวลชนต่างๆ เพื่อให้ทราบวัน เวลาที่จะส่งกระจายเสียง เพื่อให้ผู้สนใจเตรียมตัวในการฟัง เป็นที่ตั้งใจให้เห็นได้ว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมักหมกหมุ่นหาคลื่นเจอโดยบังเอิญ
6. ใช้สถานีวิทยุกระจายเสียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดรายการการศึกษาตามบริการของมหาวิทยาลัย ในอันที่จะบริการทางวิชาการแก่สังคม และให้สถานีวิทยุกระจายเสียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่ได้เป็นเพียงข้อมูลพื้นฐานเท่านั้น ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. การมีเครื่องรับวิทยุในครอบครอง และการฟังรายการวิทยุกระจายเสียงในครอบครัวและเขา มีอัตราการลดลงที่คล้ายคลึงกับผลการวิจัย และวิทยานิพนธ์ เช่น ของนาย ชัยโรจน์ บุญญาวัตร¹ และของศูนย์วิจัยคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย² ที่ได้ทำการวิจัยไว้แล้ว และเป็นสิ่งที่สังเกตว่า การฟังรายการทางวิชาการ สารคดี และความรื่นรมย์นั้น ประชากรนิยมฟังจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยมาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะหลังจากเสอข่าวไม่ว่าตอนเช้าหรือตอนค่ำ จะมีรายการที่ให้ความรู้แก่ประชาชนทุกครั้ง ทั้งนี้เพราะประชาชนไม่มีทางเลือกฟังรายการจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งอื่นๆ เนื่องจากทุกสถานีที่คล้ายทอดข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพียงแต่จะ
2. ปัญหาในการฟังคือรายการที่น่าสนใจไม่ตรงกับเวลาว่างนั้น เพราะนักเรียน นิสิตนักศึกษาและประชาชนต้อง เรียนและทำงานหรืออยู่ระหว่างไปโรงเรียน ไปทำงานหรือกำลังกลับบ้าน จึงควรจัดตามกำหนดเวลาตามที่ประชากรต้องการคือ ในระหว่างวันเสาร์ และวันอาทิตย์
3. เกี่ยวกับประชากรต้องการให้มีบทเรียนทาง ไปรษณีย์ นับได้ว่าควรส่งเสริมให้มี และอาจจะประกอบด้วยรายการทางวิชาการทางวิทยุกระจายเสียงใดก็ตาม และการให้มีการรับประกาศนียบัตรนั้น ไม่จำเป็นที่จะต้องมีเพราะผลของการวิจัยมีค่าเฉลี่ยที่ต่ำ แม้แต่การทดสอบประชากร มีความต้องการปานกลาง

1 ชัยโรจน์ บุญญาวัตร, "ความต้องการรายการวิทยุกระจายเสียงสำหรับการศึกษาระดับประชาชนในภาคกลาง," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519 .

2 Chulalongkorn University, Faculty of Communication Arts. "Summary of Mass Media Surveys: Northeastern Thailand,"

[n.p., n.d.] pp.36 - 45.

4. ความต้องการรายการทางวิชาการ ประชากรมีแนวโน้มที่ต้องการรายการเกี่ยวกับสภาพสังคม สภาพความเป็นอยู่และความรู้ทั่วไป ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนั้นจึงเห็นได้จากการวิจัยที่ประชากรมีความต้องการรายการการศึกษาทั่วไป สังคมวิทยา เบื้องต้น และรัฐศาสตร์ เบื้องต้น ซึ่งน่าจะรวมต่อไปวารสารการศึกษานี้ด้วยว่ามีอะไรบางที่ประชากรต้องการ ส่วนรายการสารคดีและความรู้ทั่วไปนั้น ควรเน้นเรื่องสุขภาพและอนามัย ตลอดจนรายการที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ซึ่งน่าจะได้มีการสำรวจความต้องการรายการเกี่ยวกับอาชีพอีกครั้งหนึ่งว่า ควรส่งเสริมอาชีพอะไรบางที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสภาพปัจจุบัน และรายการต่างๆ ที่ส่งกระจายเสียงควรอยู่ในช่วงระยะเวลาประมาณ 15 - 30 นาที เท่านั้น

5. ความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางจัดทำรายการทางวิชาการ สารคดี และความรู้อื่นๆ เป็นความคิดเห็นของผู้วิจัยเองที่ต้องการทราบว่าผู้รับการสัมภาษณ์ เห็นด้วยมากน้อยขนาดไหน เช่น ก่อนจะทำการสอนวิชาต่างๆ ทางวิทยุกระจายเสียงควรทราบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนรายการต่างๆ มีเพลงประกอบที่นำฟัง มีรูปแบบและเทคนิคการเสนอแบบต่างๆ ผู้อ่านมีใจเสียใจที่ใด เมื่อจบรายการต่างๆ มีเพลงสั้น 5 - 10 นาที รายการควรจบเป็นตอนๆ จากกันไปหายาก ประชากรเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งน่าจะลองทำและมีการวิจัย สืบราคาประสิทธิภาพของรายการที่ได้จัดทำแนวทางดังกล่าว ขอเสนอแนะสำหรับผู้ที่ทำการวิจัยต่อไป

เพื่อให้บรรลุผลตามความมุ่งหมาย เกี่ยวกับนโยบายการใช้วิทยุกระจายเสียง เพื่อการศึกษา สำหรับนักเรียน ม.ศ.5 บัณฑิตศึกษา และประชาชนมากยิ่งขึ้น ควรจะมีการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

1. สืบราคาและวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ฟังรายการต่างๆ ที่ทางสถานีวิทยุจุฬาฯ ส่งกระจายเสียงว่า แต่ละรายการมีการจัดทำและเสนอรูปแบบรายการใดถูกต้องสมบูรณ์ และประสิทธิภาพการเกณฑ์กำหนดของการวิจัยในครั้งนี้อะไรหรือไม่

2. ควรมีการสำรวจรายการทางวิทยุกระจายเสียงเกี่ยวกับความรู้ทางวิชาชีพอะไรบางที่ประชากรต้องการ

3. ควรสำรวจความถี่ที่เห็นว่า รูปแบบต่างๆ ในการจัดแต่ละรายการ รายการแบบไหนที่จะต้องมีรูปแบบโดยเฉพาะ และไม่มีรูปแบบโดยเฉพาะ

4. ควรสำรวจวิธีที่มีการส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่าครอบคลุมจังหวัดและภาคใดของประเทศ ที่สามารถรับฟังรายการต่างๆ จากสถานีใดอย่างชัดเจน

5. ควรใช้ตัวอย่างประชากรให้มีจำนวนมากขึ้น เช่น ให้นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากทุกโรงเรียน ใ้บันทึกนักศึกษาทุกชั้นปีจากมหาวิทยาลัยต่างๆ และใช้ประชาชนหลายๆ อาชีพ

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย